

Вступ дитини до школи завершує її дошкільне дитинство, змінює соціальну ситуацію її розвитку і це одна з найважливіших подій у житті дитини та і у вашому житті, шановні батьки, також. Однак для того, щоб початок шкільного навчання став початком нового етапу розвитку, дитина повинна бути готовою до цього.

А одне з основних завдань сім'ї - допомогти в цьому, забезпечити загальну підготовленість дитини до школи.

Існує думка, якщо дитина вміє рахувати, читати, писати – вона цілком готова до навчання у школі. Але це не зовсім так. Бути готовим до школи – означає бути готовим всьому цьому навчитися», - писав відомий дитячий психолог

Л. А. Венгер.

Підготовка дітей до школи - проблема комплексна, багатогранна, що охоплює всі сфери життя дитини. Готовність дитини до навчання припускає різні види готовності, які в сукупності й забезпечують швидку адаптацію та успішне навчання дитини в першому класі.

Психологічна готовність до школи - тільки один із аспектів цієї проблеми, виключно важливий і значимий.

Складовими компонентами психологічної готовності дитини до школи є: мотиваційна, інтелектуальна, емоційно-вольова, комунікативна.

Коротко охарактеризуємо види готовності до навчання :

1) **Мотиваційна готовність** (наявність позитивних мотивів до навчання, прагнення до набуття знань, розуміння важливості і необхідності навчання).

Не лякайте дитину невдачами та майбутніми проблемами, труднощами в школі. Часто від батьків можна почути: «Ти все граєшся! Ось підеш до школи - побачиш, що це не мед!», «Якщо будеш погано вчитися, тебе ніхто любити не буде», «До школи треба готуватися, бо виростеш дурнем» тощо. Ці висловлювання не тільки не сприятимуть появі бажання йти до школи, а навпаки – сформулюють негативні установки, яким потім дитина намагатиметься знайти підтвердження. Дитина буде боятися школи ще до того, як вона туди увійде.

Вагоме місце в родинному вихованні має посідати процес налаштування дитини на навчання у школі:

- розкажіть дитині про ваше шкільне дитинство

- згадайте декілька веселих історій

- пограйте в школу. Учнями можуть бути улюблені іграшки, вчителями – батьки чи сама дитина, по черзі. Запропонуйте «тривожні ситуації» - поясніть, як привітатися, коли заходиш до класу, як піднімати руку, щоб відповісти на запитання, коли і чому вчитель робить зауваження, як відпроситися у туалет під час уроку, і т.п. Особливо це важливо для тих дітей, котрі не відвідували дитячий садок або заняття з підготовки до школи. Як правило, діти швидко звикають гратися «у школу», і процес гри приносить їм задоволення, відтак знижує тривожність, що пов'язана зі вступом до школи, і виникає позитивне ставлення до неї. Треба бути особливо настороженим, коли малюк зовсім відмовляється погратися «у школу». Це свідчить про те, що у вашої дитини з образом школи вже пов'язані досить сильні негативні емоції.

2) **Інтелектуальна готовність** (передбачає певний рівень розвитку пізнавальних процесів: пам'яті, уваги, мислення, мови).

Хочу наголосити, що підготовка до школи повинна полягати не тільки і не стільки в навчанні дитини-яким спеціальним знанням і вмінням, скільки в загалому розвитку його розумових здібностей і пізнавальних інтересів, у формуванні вміння спостерігати, аналізувати, порівнювати та узагальнювати спостережувані явища і на основі цього робити певні висновки.

Батькам варто постійно займатися інтелектуальним розвитком дитини, як-от:

- читати їй казки, вірші, оповідання та обов'язково обговорювати їх;
- вивчати вірші, пісні;
- разом слухати музику й дивитися дитячі фільми;
- влаштовувати спільні ігри, під час яких учити її дотримуватися правил;
- розвивати пам'ять, мислення, увагу (пам'ятаємо, що основний вид діяльності дитини – це гра).

3) **Емоційно-вольова готовність** (формування вольових якостей: самостійності, дисциплінованості, ініціативності; уміння стримувати свої емоції, довільність поведінки, можливість деякий час виконувати не надто привабливі завдання).

4) **Комунікабельна готовність** (передбачає вміння встановлювати контакти з дітьми, дорослими, працювати в групі). Батьки мають усвідомити, що навчання дитини в школі, це насамперед життя в колективі однолітків. Тому батьки мають потурбуватися про розвиток у дитини навичок встановлювати контакти і вмінь спілкуватися з однолітками.

Добре, якщо дитина засвоїла слова ввічливості і використовує їх у повсякденному житті. Це допоможе їй встановлювати добрі стосунки з оточуючими.

Рекомендації, які дадуть змогу запобігти виникненню труднощів підготовки дитини до навчання

1. Зміцнюйте фізичне здоров'я дитини.

2. Приділяйте дитині якомога більше часу. Саме в дошкільні роки закладаються основи впевненості в собі та успішного мовного спілкування поза сім'єю. Від ступеня раннього мовного розвитку залежатиме подальший процес розвитку дитини в школі.

3. Не забувайте, що мова та мовлення краще розвиваються в атмосфері спокою, безпеки та любові.

4. Дитина успішно засвоює мову в той момент, коли дорослі слухають її, спілкуються з нею, розмовляють. Виявляйте готовність слухати. Якщо роль слухача вас втомлює, якщо ви поспішаєте, не забувайте: терпіння, виявлене вами в дошкільний період, суттєво полегшить ваші проблеми в майбутньому.

5. Забезпечуйте дитині широкі можливості користування кожним із 5 відчуттів: вона повинна бачити, слухати, торкатися руками, куштувати на смак і відчувати різноманітні елементи навколишнього світу.

6. Підтримуйте пізнавальну активність:

- прищеплюйте дитині інтерес до пізнання навколишнього світу, навчити її спостерігати, осмислювати побачене і почуте, цінувати час;
- заохочуйте всі зусилля дитини, а саме її бажання пізнавати нове;
- підтримуйте дитину під час долаття нею труднощів, хвалити свою дитину;

- важливо відповідати на нові запитання дитини;
- підтримувати прагнення до творчості, розвитку і працьовитість дитини.

7. Допомагайте дитині розвивати дрібну моторику руки, аби їй було легше опанувати письмо. Для цього необхідно багато вирізати, малювати, зафарбовувати, будувати, складати невеликі за розміром деталі, зображення, вправи на зав'язування та розв'язування вузликів, нанизування на нитку намистинок, вирізування ножицями тощо).

Пам'ятайте: 5-річна дитина не може без перерви писати довше, ніж 3 хв. Через кожні 2-3 хв роботи – за цей час вона встигає написати 1-2 рядки – робіть перерву, щоб розслабити руки, дати їм відпочити. Разом із дитиною обговоріть її роботу, за красиве, правильне написання елемента похваліть, але зверніть увагу і на помилки. Потім запропонуйте написати ще 1-2 рядки.

8. Забезпечуйте всі можливості та умови для повноцінної гри дитини. Гра – це її провідна діяльність, це її робота. Л.Виготський зазначав: «Чим краще дитина грається, тим краще вона підготовлена до навчання в школі».

9. Працюйте з дитиною над розвитком її пам'яті, уваги, мислення. Для цього сьогодні пропонується багато ігор, головоломок, задач у малюнках, лабіринтів тощо в різних періодичних та інших виданнях для дітей.

10. Не потрібно «проходити» з дитиною навчальну програму першого класу, примусово замінюючи її гру навчанням, це викликає негативне ставлення дитини до школи.

11. Розвивайте фонематичний слух, так як розвинутий фонематичний слух є головною передумовою успішного оволодіння дитиною читанням та письмом.

Цьому сприяє розучування скоромовок, складання слів на заданий звук чи склад, назвати перший чи останній звук у слові.

12. Навчайте дитину слухати і чути оточення, поважати думки інших.

13. Дитина повинна мати вдома певне доручення і відповідати за результат його виконання.

14. Необхідною умовою емоційно-вольового розвитку дитини є спільність вимог до неї з боку всіх членів родини.

15. Потрібно дуже поступово режим дня вашого малюка співвіднести з режимом дня школяра.

16. Давайте більше самостійності (для профілактики невпевненості).

17. Привчайте до порядку в кімнаті!

18. У кожної дитини свій темперамент, свої потреби, інтереси, симпатії та антипатії. Поважайте її неповторність.

19. Не завищуйте і не занижуйте самооцінку дитини. Оцінюйте її результати адекватно, і доводьте це до її відома (оцінюйте не дитину, а її дії, досягнення). «У тебе все вийде, якщо ти трохи попрацюєш (постараєшся)».

20. Уникайте авторитарного стилю у вихованні дітей!

21. Не соромтеся любити! Кожна дитина потребує любові й теплоти почуттів для повноцінного особистісного розвитку. Впевненість у собі розвивається, коли

дитину люблять і не соромляться говорити про це. То тільки здається, що це само собою розуміється. Навіть нам, дорослим, дуже важливо чути похвалу і слова любові. Стократ важливіше це для дитини. Коли вона є цінністю для своїх батьків, а, отже, і для себе, в неї не виникне будь-якого комплексу.

Пам'ятайте: найголовніше для першокласника – впевненість у своїх силах і в батьківській підтримці, що б не відбувалося в школі.

Майбутні школярі потребують нашої допомоги!